

การส่งเสริมอัตลักษณ์ผู้เรียนด้วยการนิเทศการศึกษา

Promoting Student Identity Through Educational Supervision

¹สมยศ คำนึ่งผล, ²จิรศักดิ์ สุรังคพิพรรธน์ และ ³ทนง ทองภูเบศร์

¹Somyod Comenungpol, ²Jirasak Surangkaphiphan and ³Thanong Thongphubet

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

College of Management Innovation Rajamangala University of Technology Rattanakosin, Thailand.

E-mail: ¹somyod.com@rmutr.ac.th, ²jirsu@hotmail.com, ³ajahnjoule@gmail.com

Received August 10, 2023; Revised October 30, 2023; Accepted November 23, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอการส่งเสริมอัตลักษณ์ผู้เรียนด้วยการนิเทศการศึกษา ประกอบด้วย 1) การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม 2) การสร้างและปรับปรุงหลักสูตรการเรียนรู้ 3) การใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ 4) การส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือ และ 5) การโค้ชของผู้นิเทศการศึกษา เป็นการส่งเสริมอัตลักษณ์ผู้เรียน 4 ด้าน ได้แก่ 1) หน้าที่ 2) มีจิตสาธารณะ 3) รักสิ่งแวดล้อม 4) เป็นนวัตกรรม ที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นการนิเทศการศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันพัฒนาให้กับผู้เรียน ในหลายมิติทั้งส่วนบุคคลและสังคม ส่งผลให้ผู้เรียน หน้าที่ มีวินัย มีจิตสาธารณะ สามารถปรับตัว และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีทักษะการเรียนรู้ รักสิ่งแวดล้อม มีความรับผิดชอบต่อสังคม และค่านิยมที่ดี สร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ และสร้างนวัตกรรมที่มีคุณค่า มีประโยชน์ต่อโรงเรียน สังคม และเป็นผู้เรียนที่มีคุณภาพต่อไป

คำสำคัญ: การนิเทศการศึกษา ; อัตลักษณ์ผู้เรียน ; การส่งเสริมอัตลักษณ์

Abstract

This academic article aims to present the promotion Student Identity through educational administration, which includes 1) creating an appropriate learning environment, 2) developing and improving learning curricula, 3) utilizing technology in learning, 4) fostering collaborative learning, and 5) providing coaching for educational administrators. It aims to promote a fourfold Student Identity, encompassing 1) a sense of responsibility, 2) a public spirit, 3) environmental consciousness, and 4) being an adaptable innovator. Therefore, collaborative educational administration, involving various dimensions of individual and social aspects, enhances students to be responsible, disciplined, adaptable, and capable of working with others, possessing learning skills, valuing the environment, having social responsibility and good moral values. It inspires and stimulates students to be creative thinkers and innovators, contributing value and benefits to the school, society, and becoming quality students.

Keywords: Educational Supervision; Student Identity; Promoting Student Identity

บทนำ

อัตลักษณ์ของผู้เรียนในประเทศต่างๆ มีการส่งเสริมด้วยกระบวนการที่หลากหลาย และมีความสำคัญสำหรับการพัฒนาการศึกษาทั่วโลก การตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างอัตลักษณ์ผู้เรียนที่มีคุณภาพสูง ส่งผลกระทบที่ดีต่อการเรียนรู้และพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียน นักการศึกษาและนักวิจัยทั่วโลกได้ศึกษาและวิจัยในการนิเทศการศึกษาเพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์ผู้เรียน โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีที่หลากหลายเป็นฐานในการพัฒนาผู้เรียนตามข้อตกลงการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ 2573 (Sustainable Development Goals SDGs 2030) และการเผชิญกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลต่อการทบทวนแนวทางการพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ให้มีความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทุกสถานการณ์ จากการวิเคราะห์เป้าหมายสำคัญของการเปลี่ยนแปลงประเทศตามแนวทางการพัฒนา Thailand 4.0 เพื่อให้ทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทยให้มีความพร้อมทั้งทางกาย ใจ และสติปัญญา ให้มีพัฒนาการที่รอบด้าน เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ มีทักษะที่จำเป็นแห่งอนาคตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การพัฒนาการเรียนรู้ ตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษา การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาศักยภาพคนไทยทุกช่วงวัย และการสร้างทรัพยากรมนุษย์ตามแผน การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579

กรุงเทพมหานคร ได้ประกาศใช้แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2564 - 2569) ภายใต้วิสัยทัศน์ “จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาสู่อัตลักษณ์ผู้เรียน ที่พร้อมด้วยคุณธรรม” โดยมีพันธกิจสำคัญที่สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งต้องนำไปวางแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาสถานศึกษาของตนเองให้บรรลุตามเป้าหมายของกรุงเทพมหานคร ได้แก่ 1) ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ และ 2) ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีอัตลักษณ์ หน่วยงานในสังกัดกรุงเทพมหานครได้ร่วมกันกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาผู้เรียนตามอัตลักษณ์ โดยกำหนดคุณลักษณะบ่งชี้สำคัญของผู้เรียนไว้ 4 ด้าน (สำนักการศึกษา, 2563) ได้แก่ 1) รู้หน้าที่ 2) มีจิตสาธารณะ 3) รักสิ่งแวดล้อม และ 4) เป็นนวัตกรรมที่พร้อมรับทุกการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ทุกหน่วยงานในสังกัดกรุงเทพมหานครใช้เป็นกรอบในการวางแผนพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศ และมีอัตลักษณ์ภายในปี 2569

เป้าหมายของกรุงเทพมหานคร ดังกล่าว หน่วยงานนิเทศก์มีบทบาทหน้าที่ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเชิงระบบ ตามนโยบายของกรุงเทพมหานครที่ประกาศเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศ และให้มีอัตลักษณ์ผู้เรียนนั้น มีการดำเนินโครงการ กิจกรรมในโรงเรียน เช่น โครงการส่งเสริมโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนสู่การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ โครงการ TO BE NUMBER ONE กิจกรรมการเรียนรู้งานสวนพฤกษศาสตร์เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร กิจกรรมเสริมสร้างศักยภาพชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) ให้ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับรางวัลต่าง ๆ มากมาย (สำนักการศึกษา, 2564) หน่วยงานนิเทศก์เป็นส่วนราชการหนึ่งที่ช่วยขับเคลื่อนนโยบาย ช่วยประสานงาน พัฒนาโรงเรียน พัฒนาครู ประเมินวิทยฐานะครู ผู้บริหารสถานศึกษา ประเมินระบบการประกันคุณภาพภายใน ดำเนินงานโครงการตามนโยบายต่าง ๆ เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาผู้บริหารสถาน ร่วมมือกันวางแผนการดำเนินงานในโรงเรียน ช่วยเหลือ แนะนำข้าราชการครูในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน และการนำนโยบายสู่การปฏิบัติเป็นเข็มทิศชี้ทางการนิเทศการศึกษาเพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์ผู้เรียน ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ เป็นที่ยอมรับ และบรรลุเป้าหมายของกรุงเทพมหานครได้ ทั้งยังต้องแสวงหาแนวทางในการส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการหลักสูตรให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์และความต้องการของชุมชนและพื้นที่ (สำนักการศึกษา, 2563) โดยมีวิธีการ ดังนี้ 1) วิเคราะห์ปัญหา การเรียนรู้ของผู้เรียน 2) ออกแบบหลักสูตรและวิธีการสอนใหม่ให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์และความต้องการของชุมชน 3) พัฒนามาตรฐานการจัดการเรียนการสอนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา 4) สร้างกลไกความร่วมมือในพื้นที่ในการ

สนับสนุนการพัฒนาการศึกษา และ 5) ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมการศึกษา มาเป็นกรอบในการนิเทศเพื่อพัฒนาข้าราชการครูให้มีความรู้ และทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาอัตลักษณ์ผู้เรียนตามวิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2564 - 2569) ที่กำหนดไว้

บทความนี้ผู้เขียนจึงได้นำเสนอการส่งเสริมอัตลักษณ์ผู้เรียนด้วยการนิเทศการศึกษา ผู้เขียนได้ศึกษาวิเคราะห์ และสังเคราะห์เอกสารวิชาการและรายงานวิจัย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการนิเทศการศึกษา ให้บรรลุเป้าหมายในการส่งเสริม สนับสนุน ตลอดถึงให้คำแนะนำให้ความช่วยเหลือข้าราชการครู ผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ นำไปสู่การนิเทศการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของผู้นิเทศก์ และผู้รับการนิเทศของบุคลากรในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครอย่างเป็นระบบสู่การพัฒนาอัตลักษณ์ผู้เรียน ซึ่งเหล่านี้จะนำไปสู่เป้าหมายปลายทางที่สำคัญ คือ การพัฒนาอัตลักษณ์ผู้เรียน 4 ด้าน ได้แก่ 1) รู้หน้าที่ 2) มีจิตสาธารณะ 3) รักสิ่งแวดล้อม และ 4) เป็นนวัตกร ที่พร้อมรับทุกการเปลี่ยนแปลง เพื่อพัฒนาให้เป็นผู้เรียนที่มีคุณภาพต่อไป

การนิเทศการศึกษา

แนวคิดและทฤษฎีการนิเทศการศึกษา

แนวคิดและทฤษฎีการนิเทศการศึกษาเพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์ผู้เรียน โดยผู้เขียนสรุปจาก Freire (2005); Vygotsky (1978); Wenger (1998); Gee (2000); Bush & Bell (2002); Hall & Hord, (2001). and Hammond (2010) ได้ ดังนี้

1. ทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivism Theory) ทฤษฎีนี้เน้นการเรียนรู้ที่เป็นกระบวนการและการสร้างความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน การนิเทศการศึกษาตามทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญกับการสร้างสถานการณ์การเรียนรู้ที่เตรียมพื้นที่ให้กับผู้เรียนในการสนับสนุนให้พัฒนาความรู้ ความคิด และทักษะเชิงปฏิบัติที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ผู้เรียนที่ต้องการสร้างขึ้น

2. ทฤษฎีการสร้างความรู้ทางสังคม (Social Constructivism Theory) ทฤษฎีนี้เน้นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นผ่านการให้ความสนใจและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การนิเทศการศึกษาตามทฤษฎีนี้เน้นการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้เรียน การเรียนรู้จากผู้อื่น และการสร้างความเข้าใจร่วมกันในกลุ่ม

3. ทฤษฎีการศึกษาทางวิวัฒนาการ (Critical Pedagogy Theory) ทฤษฎีนี้เน้นการพัฒนาความคิดวิเคราะห์ และการมองเห็นอันเป็นอิสระ การนิเทศการศึกษาตามทฤษฎีนี้เน้นการสนับสนุนให้ผู้เรียนเห็นภาพรวมและปัญหาที่อยู่ในสังคม และเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการเปลี่ยนแปลงและแก้ไขปัญหาทางสังคม

4. ทฤษฎีอัตลักษณ์วัฒนธรรม (Cultural Identity Theory) ทฤษฎีนี้เน้นความสำคัญของอัตลักษณ์ วัฒนธรรมและตัวตนในการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษาตามทฤษฎีนี้เน้นการสนับสนุนให้ผู้เรียนรับรู้และยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม และส่งเสริมให้พัฒนาอัตลักษณ์ผู้เรียนที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองและวัฒนธรรมของตนเอง

5. ทฤษฎีระบบ (Systems Theory) เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นสามารถที่จะทำความเข้าใจ ประเมิน หรือพัฒนาระบบได้ โดยประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ผลย้อนกลับและสิ่งแวดล้อม เป็นทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ที่นำเสนอหลักการเกี่ยวกับวิวัฒนาการและพฤติกรรมของระบบ โดยเน้นการศึกษาแบบทั้งระบบ (holistic approach) ซึ่งหมายถึงการพิจารณาปัญหาหรือสถานการณ์โดยมองทั้งระบบในเชิงกว้างและต่อเนื่องโดยไม่แยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบ. ทฤษฎีระบบเน้นการสัมพันธ์ของส่วนประกอบทั้งหมดของระบบ

ความหมายของการนิเทศการศึกษา

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความหมายของการนิเทศการศึกษา ดังนี้

การนิเทศที่อธิบายในบทความนี้อยู่ในขอบเขตของการนิเทศการสอน เนื่องจากเป็นรูปแบบการนิเทศแบบร่วมมือและมีส่วนร่วมที่จัดลำดับความสำคัญของการแนะแนว Glickman and Gordon and Ross Gordon (2010) ให้ความหมายของการนิเทศว่าเป็นการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ในวิชาชีพ (Profession Learning Community) เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และประสบความสำเร็จ การนิเทศการสอนเป็นหัวข้อย่อยของการเป็นผู้นำในการสอน โดยเป็นกระบวนการพัฒนาแบบร่วมมือและไม่มีการตัดสิน โดยจะจัดลำดับความสำคัญของการสนทนาในแนวทางปฏิบัติด้านการสอน การนิเทศการสอนที่เกี่ยวข้องกับการสอน หลักสูตร และการพัฒนาวิชาชีพ จึงถือว่าการปรับปรุงคุณภาพการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียน Glanz, (2022) และจากข้อมูลของ Segerholm and Hult (2018) การกำกับดูแลโรงเรียนมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาทั่วยุโรป และยังเป็นสื่อกลางด้านนโยบายการศึกษา/การตรวจสอบ จึงกล่าวได้ว่านโยบายการกำกับดูแล มีผลทำให้นโยบายการศึกษา การพัฒนาบทบาทหน้าที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การมีระบบที่ไม่มีผู้ดูแลหรือดูแลไม่ดีซึ่งเสี่ยงต่อผลประโยชน์สูงสุดของผู้เรียนเป็นหลัก เหนือสิ่งอื่นใดครูและผู้บริหาร “มีวิธีการของตนเอง” หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) ได้กล่าวว่าการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือ ชี้แนะและพัฒนางานให้ประสบความสำเร็จ ทันท่วงทีต่อการเปลี่ยนแปลง และเป็นส่วนสำคัญในการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพอย่างเป็นระบบ

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการแบบร่วมมือ ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ครอบคลุมทั้งด้านการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ มีวิธีการของตนเอง ในการพัฒนาตนเอง การพัฒนาวิชาชีพ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนการสอน การยกระดับคุณภาพการศึกษา และพัฒนาด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องให้มีศักยภาพมีสมรรถนะสูงขึ้น ให้ความช่วยเหลือ ชี้แนะแนวทางเป็นการสร้างขวัญ ให้ผู้เรียนมีคุณภาพด้วยความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างรอบด้านเพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการศึกษาเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายอย่างเป็นระบบ

หลักการนิเทศการศึกษา

หลักการนิเทศการศึกษา เป็นหลักการที่ใช้ในการออกแบบและดำเนินกิจกรรมการนิเทศเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาอัตลักษณ์ผู้เรียน ผู้เขียนแบ่งออกเป็นหลักการสำคัญ ต่อไปนี้

1. การตั้งเป้าหมาย การนิเทศการศึกษาเริ่มต้นด้วยการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนและมีเนื้อหามุ่งเน้นในการส่งเสริมอัตลักษณ์ผู้เรียน โดยการกำหนดเป้าหมายให้เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่ต้องการพัฒนา เช่น ความคิดสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบ รู้หน้าที่ มีจิตสาธารณะ รักสิ่งแวดล้อม หรือความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น
2. การออกแบบกิจกรรม การนิเทศการศึกษาใช้การออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับเป้าหมายและอัตลักษณ์ผู้เรียน โดยใช้เทคนิคและเครื่องมือต่าง ๆ เช่น การใช้สื่อการสอนที่เหมาะสม การจัดกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน หรือการใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างประสบการณ์เรียนรู้ที่น่าสนใจ
3. การสร้างสภาพแวดล้อมเรียนรู้ การนิเทศการศึกษานำเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาอัตลักษณ์ผู้เรียน โดยการเตรียมพื้นที่เรียนรู้ที่เปิดกว้าง การสร้างความเชื่อมโยงระหว่างเนื้อหาการเรียนรู้และประสบการณ์ทางสังคม และการสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้
4. การประเมินและติดตามผล การนิเทศการศึกษาควรมีการประเมินและติดตามผลการเรียนรู้และพัฒนาอัตลักษณ์ผู้เรียนเพื่อปรับปรุงและปรับใช้กิจกรรมในอนาคต การประเมินสามารถทำได้โดยใช้เครื่องมือต่างๆ เช่น การสัมภาษณ์ การสำรวจความพึงพอใจ หรือการติดตามผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

การส่งเสริมอัตลักษณ์ผู้เรียนด้วยการนิเทศการศึกษา

ผู้เขียนได้สรุปแนวคิดการนิเทศการศึกษาเพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์ผู้เรียนจาก Singapore. (2021) และ Ministry of Education, Thailand. (2020) มีดังนี้

1. การกระทำเชิงบวก การนิเทศการศึกษาให้เน้นการกระทำเพื่อสร้างอัตลักษณ์ที่เชิดชูและเน้นคุณค่าเชิงบวกของผู้เรียน โดยส่งเสริมพฤติกรรมที่ดี การพัฒนาทักษะส่วนบุคคล และการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับครอบครัวและชุมชน
2. การสร้างความเป็นผู้นำ การนิเทศการศึกษาให้เน้นการสร้างผู้นำที่มีความรับผิดชอบ ความเข้าใจ และสามารถเป็นแบบอย่างให้กับผู้อื่น โดยการส่งเสริมทักษะการบริหารจัดการ การวางแผน และการแก้ไขปัญหา
3. การสร้างสัมพันธภาพระหว่างวัฒนธรรม การนิเทศการศึกษาให้เน้นการสร้างความเข้าใจและการยอมรับวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน โดยการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้พบปะผู้คนจากวัฒนธรรมต่างๆ และเรียนรู้จากประสบการณ์ของพวกเขา
4. การเตรียมความพร้อมสู่สังคมอาเซียน การนิเทศการศึกษาให้เน้นการเตรียมความพร้อมในการใช้ชีวิตในสังคมอาเซียน โดยการส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาและวัฒนธรรมของประเทศในเขตภูมิภาค
5. การใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษาให้เน้นการใช้เทคโนโลยีในกระบวนการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการสร้างอัตลักษณ์ที่เป็นประโยชน์ในสังคมดิจิทัล โดยใช้สื่อออนไลน์ แอปพลิเคชันการเรียนรู้ และการสื่อสารออนไลน์
6. การร่วมมืออย่างต่อเนื่อง เป็นกระบวนการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ครอบคลุมทั้งด้านการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ มีการพัฒนาตนเอง การพัฒนาวิชาชีพ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนการสอน การยกระดับคุณภาพการศึกษา และพัฒนาด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องให้มีศักยภาพมีสมรรถนะสูงขึ้น โดยใช้ทั้งศาสตร์ และศิลป์ ในการพัฒนาตน พัฒนาคณ พัฒนางาน ให้ความช่วยเหลือ ชี้แนะแนวทางเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจ ให้ผู้เรียนมีศักยภาพในการพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต และพัฒนาทักษะชีวิต ทักษะการทำงาน ทักษะทางสังคม ทักษะที่จำเป็นต่าง ๆ สำหรับการมีชีวิตที่ดีมีคุณภาพ

การส่งเสริมอัตลักษณ์ผู้เรียนด้วยการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

การส่งเสริมอัตลักษณ์ผู้เรียนด้วยการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่มีวัตถุประสงค์ในการสร้างและพัฒนาอัตลักษณ์ของผู้เรียนที่สอดคล้องกับคุณค่าและวัฒนธรรมของมหานครหรือสังคมในที่ตั้งของโรงเรียน มุ่งเน้นการสร้างบุคลิกภาพและความเป็นตัวตนที่มีคุณค่า ศักยภาพ และภูมิปัญญาสูงสุดสำหรับผู้เรียน โดยการใช้กิจกรรมที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นที่ส่งผลให้ประสบความสำเร็จในสังคม และการเป็นพลเมืองที่ดี ความสำเร็จของการนิเทศการศึกษาขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม แนวคิดทางการศึกษา และวัฒนธรรมที่เป็นองค์ประกอบหลักของโรงเรียนนั้น ๆ

การนิเทศการศึกษาในระดับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเพื่อสร้างอัตลักษณ์ผู้เรียน มีดังนี้

1. การสร้างบรรยากาศเรียนรู้ที่สร้างแรงบันดาลใจ การนิเทศการศึกษาควรสร้างบรรยากาศที่สร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นให้ผู้เรียนต้องการเรียนรู้เพิ่มขึ้น โดยใช้วิธีการสอนที่น่าสนใจ เช่น การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน การนำเอาประสบการณ์จากชีวิตจริงมาใช้ในการเรียนรู้ เป็นต้น
2. การส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การนิเทศการศึกษาควรส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการแก้ไขปัญหาของผู้เรียน โดยการให้โอกาสในการทำโครงการ หรือกิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ การส่งเสริม สนับสนุนการทำงานเป็นทีม และการเรียนรู้จากปัญหาและความผิดพลาด
3. การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษาควรสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่ส่งเสริมสนับสนุนและกระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมมือร่วมใจกันเรียนรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยการใช้การเรียนรู้เชิงรุก การเรียนรู้เป็นกลุ่ม เช่น การเรียนรู้ผ่านโครงการ หรือกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนทำงานร่วมกัน

4. การส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะสำคัญ การนิเทศการศึกษาควรส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และทักษะที่สำคัญต่ออาชีพ และการดำเนินชีวิตในสังคม โดยให้ผู้เรียนมีโอกาพัฒนาทักษะเชิงบุคลิกภาพ ทักษะสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นทีม และทักษะการแก้ไขปัญหา เพื่อให้สามารถเตรียมตัวให้พร้อมกับการเข้าสู่สังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผัน และสู่อาชีพในอนาคต

การส่งเสริมอัตลักษณ์ผู้เรียนด้วยการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครสามารถพัฒนาได้โดยการสร้างบรรยากาศเรียนรู้ที่สร้างแรงบันดาลใจ ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะสำคัญของผู้เรียน โดยการนำเอาแนวคิดและทฤษฎีการนิเทศการศึกษาที่ได้รับการพัฒนาและศึกษาอย่างลึกซึ้งมาประยุกต์ใช้ในการวางแผน และดำเนินการภายในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

การส่งเสริมอัตลักษณ์ผู้เรียนด้วยการนิเทศการศึกษาในประเทศต่างๆ

การส่งเสริมอัตลักษณ์ผู้เรียนด้วยการนิเทศการศึกษาเป็นแนวทางที่มีความสำคัญในการพัฒนาการศึกษาในประเทศต่าง ๆ โดยมีแนวคิดและวิธีการที่แตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อม และวัฒนธรรมของประเทศนั้น ๆ และมีการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับอัตลักษณ์ผู้เรียนในประเทศนั้น โดยผู้เขียนได้สรุปการส่งเสริมอัตลักษณ์ผู้เรียนด้วยการนิเทศการศึกษาของประเทศต่าง ๆ (Wenger, E., 1998; Halstead, J. M., & Taylor, M. J., 2000; Fullan, M., 2001; Beauchamp, M. R., & Thomas, J. O., 2009) ดังนี้

1. ประเทศญี่ปุ่น ส่งเสริมจุดเน้นในการสร้างอัตลักษณ์ผู้เรียนที่มีคุณภาพสูง โดยการเน้นการพัฒนาทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ การเรียนรู้เชิงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การสนับสนุนการเรียนรู้เชิงปฏิบัติและการปฏิบัติธรรม รวมถึงการเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ของประเทศ โดยมีการประยุกต์ใช้ คือ 1) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและคุณธรรมในการเรียนรู้ 2) สนับสนุนให้ผู้เรียน อยู่ในสังคมที่เข้มแข็ง และยอมรับความแตกต่างของบุคคล และ 3) การเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนเพื่อให้มีความรับผิดชอบต่อสังคมและการเป็นสมาชิกของชุมชน

2. ประเทศเกาหลีใต้ ส่งเสริมอัตลักษณ์ผู้เรียนด้วยการนิเทศการศึกษาที่เน้นการพัฒนาความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้องกับการสร้างอนาคตที่ยั่งยืน การเรียนรู้เชิงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์และมีทักษะการแก้ไขปัญหา รวมถึงการส่งเสริมคุณค่าทางจริยธรรม และพลเมืองที่ดี โดยมีการประยุกต์ใช้ คือ 1) สนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะสื่อสารที่ดีและการทำงานเป็นทีม 2) สร้างบรรยากาศเรียนรู้ที่เน้นความคิดสร้างสรรค์และความรู้สึกสำคัญ และ 3) ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมและความเป็นพลเมืองที่ดี

3. ประเทศฟินแลนด์ ส่งเสริมอัตลักษณ์ผู้เรียนมุ่งเน้นความสำคัญของความเสมอภาคระหว่างการเรียนรู้ และชีวิตประจำวัน มีการเน้นการเรียนรู้ที่เป็นธรรมชาติ และสร้างสรรค์ การเรียนรู้เชิงอดิเรก การเสริมสร้างทักษะสำหรับการใช้ชีวิตในสังคม รวมถึงการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้เองและทดลองทำได้จริง โดยมีการประยุกต์ใช้ คือ 1) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะเชิงวิชาการ และทักษะชีวิต 2) สนับสนุนให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์และความเป็นอิสระในการเรียนรู้ และ 3) ส่งเสริมการพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมกับชุมชน

4. ประเทศสิงคโปร์ ส่งเสริมการนิเทศการศึกษาที่มุ่งเน้นการสร้างให้ผู้เรียนมีความเป็นผู้นำและมีคุณธรรม โดยใช้แนวคิดแบบ "เรียนรู้ตลอดชีวิต" (lifelong learning) และการพัฒนาทักษะทางวิชาการและทักษะชีวิตให้กับผู้เรียนตั้งแต่วัยเยาว์จนถึงวัยผู้ใหญ่ นอกจากการเรียนรู้ทางวิชาการแล้ว ผู้เรียนสิงคโปร์ยังได้รับการฝึกฝนทักษะทางสังคมและการสื่อสาร เพื่อส่งเสริมให้พวกเขาเป็นบุคคลที่มีความเข้าใจและเชื่อมโยงกับสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เน้นการพัฒนาทักษะเชิงวิชาชีพเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนในการทำงานในอุตสาหกรรมและสายอาชีพต่าง ๆ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร นอกจากนี้ สิงคโปร์ยังให้ความสำคัญกับการสอนภาษาอังกฤษเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าร่วมในสังคมและตลาดแรงงานที่มี

การแข่งขันระดับนานาชาติ โดยมีการประยุกต์ใช้ คือ 1) สนับสนุนการพัฒนาทักษะการแก้ไขปัญหา และการคิดวิเคราะห์ในผู้เรียน 2) สร้างบรรยากาศเรียนรู้ที่เน้นความคิดสร้างสรรค์และการเรียนรู้ตลอดชีวิต และ 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับชุมชนและการเป็นสมาชิกของสังคม

5. ประเทศออสเตรเลีย ส่งเสริมการนิเทศการศึกษาเน้นการสร้างอัตลักษณ์ผู้เรียนที่มีความคิดริเริ่มและความคิดสร้างสรรค์ ผ่านการสนับสนุนและกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมในการเรียนรู้ นอกจากนี้ การนิเทศการศึกษาในออสเตรเลีย ยังเน้นการพัฒนาทักษะทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เพื่อเตรียมความพร้อมในการใช้งานและนำไปประยุกต์ในชีวิตประจำวัน และอาชีพในอนาคต ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะทางสังคม ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น การสื่อสาร และทักษะการแก้ไขปัญหา เพื่อเตรียมความพร้อมในการทำงาน ในที่ทำงานที่มีการทำงานเป็นทีมและการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อน โดยมีการประยุกต์ใช้ คือ 1) สนับสนุนการพัฒนาทักษะเชิงวิพากษ์และการทำงานเป็นทีมในผู้เรียน 2) สร้างบรรยากาศเรียนรู้ที่สนุกสนานและสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ และ 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับชุมชน และการเป็นสมาชิกของสังคม

จากการสรุปการส่งเสริมอัตลักษณ์ผู้เรียนด้วยการนิเทศการศึกษาของประเทศต่าง ๆ จะเห็นว่าต้องพิจารณาถึงบริบททางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม การศึกษา และสภาพสังคมที่แตกต่างกัน การพัฒนาทักษะเชิงวิชาการ ทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ ทักษะทางสังคม ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น การสื่อสาร ทักษะการแก้ไขปัญหา และทักษะชีวิต นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อวิธีการนิเทศการศึกษา เช่น ระบบการศึกษาที่ใช้ในแต่ละประเทศ ภาวะทางเศรษฐกิจ ความเหมาะสมตามบริบท สภาพแวดล้อมของแต่ละประเทศ และความต้องการของสังคมในการส่งเสริมอัตลักษณ์ผู้เรียน เป็นต้น

การส่งเสริมอัตลักษณ์ผู้เรียนด้วยการนิเทศการศึกษา

บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมอัตลักษณ์ผู้เรียนด้วยการนิเทศการศึกษา มีดังนี้

1. ครูและผู้สอน บทบาทสำคัญของครูและอาจารย์ในการนิเทศการศึกษาเพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์ผู้เรียน สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ และกระตุ้นให้ผู้เรียนพัฒนาตนเอง โดยการใช้กลยุทธ์การสอนที่หลากหลายและกำหนดกิจกรรมที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ที่ต้องการส่งเสริมให้กับผู้เรียน

2. ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ดูแลระบบการศึกษา มีบทบาทในการกำหนดนโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา ต้องสนับสนุน และสร้างแรงบันดาลใจให้กับครู และบุคลากรทางการศึกษาในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการนิเทศและส่งเสริมอัตลักษณ์ผู้เรียน

3. ผู้เรียน มีบทบาทในกระบวนการนิเทศการศึกษาเพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์ผู้เรียนของตนเอง พวกเขาต้องมีการมองหา รับรู้ตัวตนของตนเอง และมีส่วนร่วมในกิจกรรม โครงการที่ส่งเสริมอัตลักษณ์ และพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์ผู้เรียน

4. ครอบครัว และชุมชน เป็นส่วนสำคัญในการสนับสนุน และส่งเสริมอัตลักษณ์ผู้เรียน พวกเขาสามารถให้ความสนับสนุนทางด้านทรัพยากรทางการเงิน ด้านสังคม สภาพแวดล้อม และอารมณ์จิตใจแก่ผู้เรียนในการพัฒนาอัตลักษณ์และคุณลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง

5. ศึกษานิเทศก์ มีบทบาทหน้าที่เพื่อส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ ร่วมมือร่วมพลัง ให้มีการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์ผู้เรียน ตามจุดเน้นของแต่ละสถานศึกษา และสามารถตอบสนองความแตกต่าง โดยใช้หลักการ วิธีการ และกระบวนการนิเทศให้เหมาะสมกับผู้รับการนิเทศ

ดังนั้น การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการปฏิบัติงานแบบร่วมมือร่วมใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดด้วยความร่วมมือร่วมพลัง ดังนี้

1. การร่วมวางแผนและออกแบบ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศร่วมกันวางแผนและออกแบบกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียน โดยใช้ข้อมูลและข่าวสารเพื่อประเมินความต้องการและความสนใจของผู้เรียน
2. การบริหารจัดการ ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการบริหารจัดการทรัพยากรและโครงสร้างการนิเทศ เช่น การจัดสถานที่เรียนรู้ การเตรียมสื่อการสอน หรือการปรับปรุงระบบการสนับสนุนการเรียนรู้
3. การนำเสนอและการสื่อสาร ผู้นิเทศมีบทบาทในการนำเสนอ และสื่อสารเนื้อหาการเรียนรู้ให้กับผู้รับการนิเทศ โดยใช้เทคนิคและเครื่องมือที่เหมาะสม เพื่อสร้างความเข้าใจและส่งเสริมการเรียนรู้
4. การสนับสนุนและการประสานงาน ผู้รับการนิเทศมีบทบาทในการรับข้อมูลและคำแนะนำจากผู้บริหารสถานศึกษา และผู้นิเทศ และมีส่วนร่วมในการสนับสนุน และประสานงานกับผู้อื่นในกระบวนการการนิเทศ

กระบวนการส่งเสริมอัตลักษณ์ผู้เรียนด้วยการนิเทศการศึกษา

ผู้เขียนสรุปกระบวนการส่งเสริมอัตลักษณ์ผู้เรียนด้วยการนิเทศการศึกษา ได้ว่า เป็นกระบวนการที่บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมมือรวมพลังกันส่งเสริมและพัฒนาอัตลักษณ์ผู้เรียนด้วยกระบวนการนิเทศการศึกษา ดังนี้ (พาสนา ชลบุรีพันธ์, 2560; ชมัยพร รัตนพรหม, 2562; จามรี เชื้อชัย, 2563; ธัญญา วุฒิวิชัย, 2563; หน่วยงานนิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563; ทิพวรรณ ถาวรโชติ, 2564)

1. การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม กระบวนการนิเทศการศึกษา ที่มุ่งเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียน เช่น การใช้สื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและความสนใจในการเรียนรู้
2. การสร้างและปรับปรุงหลักสูตรการเรียนรู้ กระบวนการนิเทศการศึกษา ที่มุ่งเน้นการสร้างและปรับปรุงหลักสูตรการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ผู้เรียน โดยการพัฒนาเนื้อหาการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทักษะและความรู้ที่เหมาะสมต่ออัตลักษณ์ผู้เรียน
3. การใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ กระบวนการนิเทศการศึกษาในปัจจุบันได้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการใช้สื่อและเทคโนโลยีการสื่อสารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ อย่างเช่น การใช้แพลตฟอร์ม การเรียนออนไลน์ และการใช้แอปพลิเคชันการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ผู้เรียน
4. การส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือ กระบวนการนิเทศการศึกษาที่เน้นการส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือระหว่างผู้เรียน โดยการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันในกลุ่ม เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแบ่งปันความรู้กันระหว่างผู้เรียน
5. การโค้ชของผู้นิเทศการศึกษา กระบวนการนิเทศการศึกษาโดยการแนะนำของผู้นิเทศการศึกษาที่มีความรู้และทักษะที่เหมาะสมในการส่งเสริมอัตลักษณ์ผู้เรียน โดยผู้นิเทศการศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาอัตลักษณ์ผู้เรียน

ปัจจัยสู่ความสำเร็จของการส่งเสริมอัตลักษณ์ผู้เรียนด้วยการนิเทศการศึกษา

การส่งเสริมอัตลักษณ์ผู้เรียนด้วยการนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการพัฒนาบุคลิกภาพและความเชื่อมั่นของผู้เรียน มีหลายปัจจัยที่สามารถส่งเสริมความสำเร็จในกระบวนการมีปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ดังนี้ Harter (2012); Eccles , & Wigfield, 2002)

1. นโยบายและการสนับสนุนจากรัฐบาล การนิเทศการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลในความสำเร็จของการส่งเสริมอัตลักษณ์ผู้เรียน โดยรัฐบาลกำหนดบทบาท หน้าที่ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการนิเทศการศึกษาผ่านการสร้างนโยบายที่เหมาะสม และการให้งบประมาณที่เพียงพอในการพัฒนาและดำเนินการนิเทศเชิงระบบ

2. การบริหารจัดการและการนำร่อง การมีผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิสัยทัศน์และความเข้าใจในการนิเทศการศึกษา มีความรู้และความเข้าใจในหลักการและกระบวนการนิเทศการศึกษา เพื่อให้สามารถนำทาง ชี้แนะ ส่งเสริม และสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษาได้อย่างเหมาะสม

3. ครู และผู้นิเทศการศึกษาที่มีความรู้และทักษะ เกี่ยวกับการนิเทศสามารถส่งเสริมอัตลักษณ์ผู้เรียน ได้เป็นอย่างดี การมีครูและผู้นิเทศการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญและความเข้าใจในนิเทศการศึกษาจะช่วยสร้าง สภาพแวดล้อมที่เต็มเปี่ยมไปด้วยกิจกรรม และประสบการณ์ที่สร้างสรรค์สำหรับผู้เรียน

4. ผู้เรียน เข้าใจและยอมรับตนเอง ทำให้มีความเชื่อมั่น มีทักษะการสื่อสาร ทักษะการแก้ปัญหาและการ ตัดสินใจ ทักษะชีวิต การบริหารเวลา การวางแผน และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

4. พื้นที่แห่งการเรียนรู้ การมีพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ที่สนับสนุนการนิเทศการศึกษา การมีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องเรียนที่เหมาะสม อุปกรณ์และเทคโนโลยีการศึกษาที่ทันสมัย เป็นต้น จะช่วยสร้างประสบการณ์ การเรียนรู้ที่น่าสนใจและนำไปสู่ความสำเร็จของการนิเทศการศึกษา

5. การประเมินและการติดตามผล การนิเทศการศึกษาเพื่อให้ผู้นิเทศการศึกษาและผู้บริหาร สถานศึกษาสามารถปรับปรุงและประเมินผลของกิจกรรมนิเทศการศึกษาได้ การติดตามผลช่วยให้สามารถระบุและ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันทีและปรับปรุงกระบวนการต่อไป

6. ความร่วมมือและการเชื่อมโยงกับชุมชน การมีความร่วมมือและการเชื่อมโยงกับชุมชน ส่งผลต่อ ความสำเร็จของการนิเทศการศึกษา การสร้างพันธมิตรกับองค์กรและชุมชนท้องถิ่น ทำให้สามารถเข้าถึง แหล่งข้อมูลและแหล่งทรัพยากรที่สนับสนุนการนิเทศการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการส่งเสริมอัตลักษณ์ผู้เรียนด้วยการนิเทศการศึกษามีความ แตกต่างกัน และช่วยพัฒนาบุคลิกภาพ คุณลักษณะที่สำคัญในการสร้างความสำเร็จในชีวิต ซึ่งปัจจัยที่กล่าวมา ข้างต้นเป็นแนวทางทั่วไปที่อาจมีการปรับเปลี่ยนเพื่อความเหมาะสมกับสถานการณ์และบริบททางสังคมและ วัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

บทสรุป

การส่งเสริมอัตลักษณ์ผู้เรียนด้วยการนิเทศการศึกษามีผลสรุปที่ดีต่อผู้เรียนในหลายด้าน ดังแสดงในภาพ ที่ 1 ดังนี้

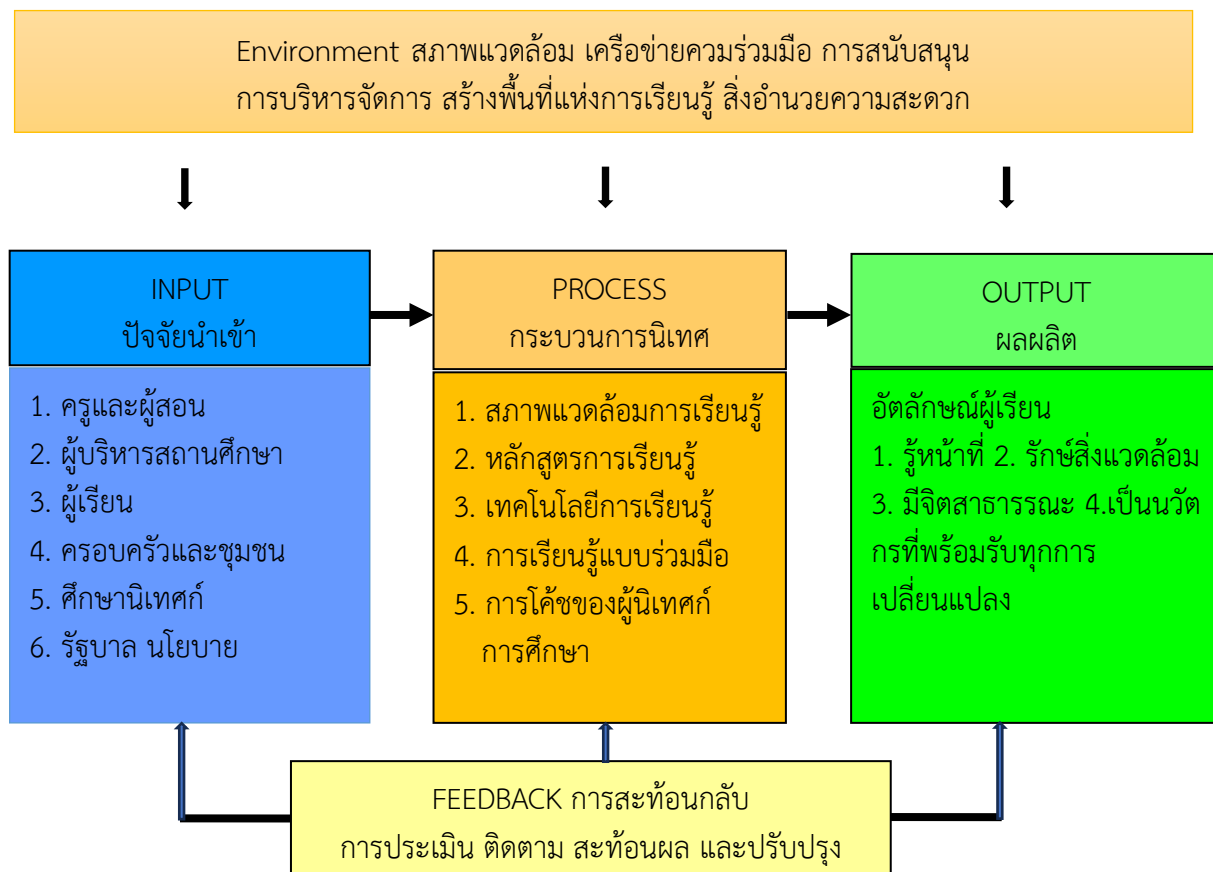
1. การนิเทศการศึกษาช่วยให้ผู้เรียนมีการรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง และสามารถพัฒนาอัตลักษณ์ที่มี ความเป็นตัวตนได้ ผู้เรียนได้มีโอกาสสำรวจและรับรู้เกี่ยวกับความสามารถ ความชำนาญ ความสนใจ และค่านิยมของ ตนเอง ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนมีความมั่นใจและรู้จักตัวเองใน ทุกสถานการณ์

2. รักษาสิ่งแวดล้อม สร้างทักษะการเรียนรู้และความพร้อมในการปรับตัวกับสภาพแวดล้อม ธรรมชาติที่ เปลี่ยนแปลง การนิเทศการศึกษาช่วยส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ที่ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ เตรียมความพร้อมในการปรับตัวกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงได้อย่างรู้เท่าทัน

3. มีจิตสาธารณะ สร้างจิตสำนึกและคุณค่าทางสังคม การนิเทศการศึกษาเน้นให้ผู้เรียนรับรู้ถึงคุณค่าทาง สังคม มีจิตสาธารณะ เช่น ความเท่าเทียม ความรับผิดชอบต่อสังคม และความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น ผู้เรียนจะได้เรียนรู้และ ฝึกฝนในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และเรียนรู้เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมที่เกี่ยวข้อง

4. เป็นนวัตกรรมที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และสร้างนวัตกรรม การนิเทศ การศึกษาเน้นการสร้างความคิดสร้างสรรค์และการแก้ปัญหาที่แตกต่าง ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาทักษะในการคิด วิเคราะห์ สร้างนวัตกรรม และนำเสนอความคิดใหม่ ๆ ที่สามารถแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน หรือในสังคมได้อย่าง ชาญฉลาด

ดังนั้นการส่งเสริมอัตลักษณ์ผู้เรียนและการนิเทศการศึกษาใช้ทฤษฎีระบบเป็นหนึ่งในการรอบการทำงาน เพื่อเข้าใจและจัดการปัญหาในระบบการศึกษาอย่างครอบคลุม นิเทศการศึกษาสามารถใช้หลักการของทฤษฎีระบบในการวิเคราะห์และวางแผนทรัพยากร การสังเคราะห์สถานการณ์ และการทำความเข้าใจถึงผลกระทบของการตัดสินใจที่ทำให้ระบบการศึกษาทำงานได้ดียิ่งขึ้น แลใช้ทฤษฎีระบบในการวิเคราะห์และวางแผนนั้นสามารถช่วยให้ผู้นิเทศสามารถมองเห็นความสัมพันธ์ของส่วนประกอบต่าง ๆ ของระบบการศึกษา นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้นิเทศสามารถทำความเข้าใจกับบุคลากรและผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และใช้ข้อมูลเชิงพรรณนาเพื่อการตัดสินใจที่ถูกต้องในการพัฒนาการศึกษาในระบบทั้งหมด ผลการประยุกต์ใช้ ปัจจัยนำเข้า 1. ครูและผู้สอน 2. ผู้บริหารสถานศึกษา 3. ผู้เรียน 4. ครอบครัวและชุมชน 5. ศักยภาพ 6. รัฐบาล นโยบาย กระบวนการนิเทศ 1. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ 2. หลักสูตรการเรียนรู้ 3. เทคโนโลยีการเรียนรู้ 4. การเรียนรู้แบบร่วมมือ 5. การโค้ชของผู้นิเทศการศึกษา ส่งผลให้เกิดผลผลิตด้านอัตลักษณ์ผู้เรียน 4 ด้าน ได้แก่ 1. รู้หน้าที่ 2. รักษาสีแวดล้อม 3. มีจิตสาธารณะ 4.เป็นนวัตกรที่พร้อมรับทุกการเปลี่ยนแปลง มีปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม เครือข่ายความร่วมมือ การสนับสนุน การบริหารจัดการ สร้างพื้นที่แห่งการเรียนรู้ สิ่งอำนวยความสะดวก และการสะท้อนกลับการประเมิน ติดตาม สะท้อนผล และปรับปรุง เพื่อให้ระบบในการส่งเสริมอัตลักษณ์ผู้เรียนมีประสิทธิภาพ ดังแสดงภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การส่งเสริมอัตลักษณ์ผู้เรียนด้วยการนิเทศการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

จามรี เชื้อชัย. (2563). การพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา. วารสารการบริการนิตบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น, 7(7), 177-191.

- ชัยพร รัตนพรหม. (2562). รูปแบบการนิเทศที่มีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 10(1), 3-10.
- ทิพวรรณ ถาวรโชติ. (2564). รูปแบบการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา(วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ธัญญา วุฒินิชย์. (2563). รูปแบบการนิเทศที่มีประสิทธิภาพต่อการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเทศบาลวัดท่าสะท้อน อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม*, 5(2), 302-333.
- พาสนา ชลบุรีพันธ์. (2560). รูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน(วิทยานิพนธ์ศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- Beauchamp, M. R., & Thomas, J. O. (2009). Understanding Teacher Identity an Overview of Issues in the Literature and Implications for Teacher Education. *Cambridge Journal of Education*, 39(2), 175-189.
- Bush, T., & Bell, L. (2002). *The Principles and Practice of Educational Management*. New York: Sage.
- Eccles, J. S., & Wigfield, A. (2002). *Motivational Beliefs, Values, and Goals*. *Annual Review of Psychology*, 53(1), 109-132.
- Freire, P. (2005). *Pedagogy of the Oppressed*. New York: The Continuum International Publishing Group.
- Fullan, M. (2001). *Leading in a Culture of Change*. New York: John Wiley & Sons.
- Gee, J. P. (2000). Identity As an Analytic Lens for Research in Education. *Review of research in education*, 25(1), 99-125.
- Glickman, C. D. Gordon, S. P., & Ross-Gordon, J. M. (2010). *Supervision and Instructional Leadership A Developmental Approach*. (8th ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Glanz, J. (2022). Personal Reflections on Supervision as Instructional Leadership: From Whence it Came and to Where Shall it Go? *Journal of Educational Supervision*, 4(3), 66-81.
- Halstead, J. M., & Taylor, M. J. (2000). *Education in the Age of Identity*. Oxfordshire: Routledge.
- Hall, G. E., & Hord, S. M. (2001). *Implementing Change: Patterns, Principles, and Potholes*. (2nd ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Hammond, D. (2010). *The Science of Synthesis: Exploring the Social Implications of General Systems Theory*. Colorado: University Press of Colorado.
- Harter, S. (2012). *The Construction of The Self: Developmental and Sociocultural Foundations*. New York: Guilford Press.
- Ministry of Education, Singapore. (2021). *Desired Outcomes of Education*. Retrieved May 2, 2566, from <https://www.moe.gov.sg/education/education-system/desired-outcomes>
- Seegerholm, C., & Hult, A. (2018). Learning From and Reacting to School Inspection—Two Swedish Case Narratives. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 62(1), 125-139.

Vygotsky, L. S. (1978). *Mind In Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Cambridge: Harvard University Press.

Wenger, E. (1998). *Communities of Practice Learning, Meaning, and Identity*. Cambridge: Cambridge University Press.